

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НА ПРИКЛАДІ НУХТ)

Науково-дослідна робота студентів (далі НДРС) є невід'ємною складовою наукової діяльності кожного університету України і першим етапом у підготовці наукових кадрів. Вона є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою, розширення загального та професійного світогляду. Такою складовою НДРС є й у діяльності Національного університету харчових технологій (далі НУХТ).

Організація науково-дослідної роботи студентів поєднує провідну роль науково-педагогічних співробітників НУХТ у плануванні та методичному керівництві НДРС, з максимальною самостійністю студентів у процесі безпосереднього проведення наукових досліджень, підготовці масових заходів у галузі НДРС (Днів науки, конференцій, конкурсів, олімпіад, виставок тощо), в інформаційно-просвітницькій роботі.

Основними завданнями науково-дослідної роботи студентів НУХТ є: залучення талановитої молоді до наукових досліджень, організація участі студентів в конкурсах студентських наукових робіт, студентських наукових конференціях, олімпіадах; навчання методиці й засобам самостійного вирішення наукових і технічних задач, стилю й навичкам праці в наукових колективах, ознайомлення з методами організації їх роботи.

Організацію науково-дослідної роботи студентів у НУХТ здійснює Студентське наукове товариство, що є громадським дорадчим органом при проректорі з наукової роботи. Діяльність СНТ спрямована на сприяння підвищенню якості спеціальної підготовки студентів, розвитку індивідуальних якостей, ініціативного підходу до освоєння знань, навичок роботи в науково-педагогічній та професійній сферах.

Основними завданнями СНТ НУХТ є :

- залучення якомога більшої кількості студентів до науково-дослідної роботи у різних структурних підрозділах НУХТ;
- організація науково-методичних конференцій, нарад і семінарів професорсько-викладацького складу з питань постановки НДРС;
- пропаганда, моральне та матеріальне заохочення наукової роботи студентів, сприяння публікації кращих студентських робіт;
- розроблення положень і рекомендацій з удосконалення організації НДРС у навчальному закладі;
- ведення обліку та звітності НДРС НУХТ;
- обмін досвідом роботи з радами НДРС інших навчальних закладів;
- впровадження передового досвіду з питань НДРС у діяльність університету, його факультетів і кафедр.

Основними завданнями ради СНТ факультету є: розробка планів та організація роботи студентських гуртків з НДРС; підготовка команд для участі у Всеукраїнській студентській олімпіаді; підготовка конкурсних завдань для проведення відбіркового туру студентських олімпіад; відбір студентських робіт для Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з різних напрямків та спеціальностей; організація науково-методичних конференцій, нарад і семінарів професорсько-викладацького складу факультету з питань удосконалення НДРС на факультеті; пропаганда досягнень наукової роботи студентів факультету, сприяння публікації кращих наукових студентських робіт; розроблення положень і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації НДРС факультету.

Рада СНТ факультету: працює за планом, узгодженим з СНТ НУХТ, звітує про свою роботу перед радою СНТ НУХТ, систематично заслуховує звіти, розглядає і затверджує плани наукової роботи студентів на кафедрах. Вона забезпечує участь студентів у міжнародних, всеукраїнських, міжвузівських та міжфакультетських конференціях, виставках, олімпіадах, конкурсах та інших заходах, що проводять Міністерство освіти і науки України, НАН України, інші наукові та освітні заклади.

Керівництво науково-дослідною роботою студентів здійснюють науково-педагогічні працівники університету, а також співробітники науково-дослідної частини університету. Науково-дослідна робота студентів включається в загальні плани навчально-виховної і наукової роботи університету, факультету, кафедри.

Науково-дослідна робота студентів складається з науково-дослідної роботи, яка є складовою частиною навчального процесу і науково-дослідної роботи, що виконується в поза навчальний час. Форми НДРС, які передбачені навчальними планами НУХТ включають в себе: вивчення лекційного курсу, який має на меті формувати у студентів практичні навички застосування загальнотеоретичних знань, допомогти провести перше наукове дослідження на належному рівні, засвоїти перші

дослідницькі уміння та навички; виконання завдань, лабораторних, та практичних робіт; написання рефератів за науковою тематикою та виконання курсових, дипломних та магістерських робіт, в яких містяться елементи дослідницької роботи; виконання конкретних завдань науково-дослідного характеру під час виробничої або навчальної практики.

Основними формами організації НДРС у позанавчальний час є робота в студентських наукових гуртках. Дана форма НДРС найчастіше використовується при роботі зі студентами молодших курсів. Керівниками НДРС виступають викладачі загальноосвітніх кафедр. Робота наукового гуртка зводиться до підготовки доповідей та рефератів, які заслуховуються на засіданнях гуртка або на науковій конференції. Таким чином, студентський науковий гурток можна розглядати як комплексне наукове студентське об'єднання (товариство), що працює на добровільних засадах у позанавчальний час у складі кафедри чи наукового підрозділу вищого навчального закладу; участь студентів у виконанні держбюджетної та госпдогвірної наукової тематики, в роботах, які виконуються на контрактній основі, та в роботах, які передбачено індивідуальними планами науково-педагогічних працівників, які виконуються на кафедрах і наукових підрозділах університету; індивідуальна робота, або робота у складі творчих колективів при виконанні наукових досліджень в рамках вітчизняних або міжнародних проектів, грантів, тощо.

Науково-дослідна робота студентів завершується обов'язковим поданням звіту, повідомленням на засіданні гуртка або на студентському науковому семінарі. Викладач – керівник завершеної НДРС сприяє написанню та опублікуванню статті за матеріалами досліджень або тез доповідей на наукову конференцію з включенням до списку авторів тих студентів, які брали участь у виконанні та оформленні результатів наукової роботи.

Для активізації науково-дослідної роботи студентів, для пропаганди та розвитку всіх форм НДРС проводяться наукові студентські конференції, виставки, конкурси, олімпіади. Участь студентів у наукових конференціях дає можливість об'єктивно оцінити результати науково-дослідної роботи студентів на кафедрах, у лабораторіях, на факультетах, навчальних закладах.

Проведення студентських олімпіад в першу чергу дозволяє об'єктивно виявити та відібрати обдаровану студентську молодь, сприяє реалізації творчих здібностей студентів, стимулює потребу у творчому оволодінні знаннями, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Завдання, що пропонуються для виконання учасникам студентської олімпіади, як правило, мають нестандартний характер і вимагають від студентів не тільки міцних програмних знань, а й винахідництва, творчого підходу.

Всеукраїнський конкурс студентських робіт проводиться з метою стимулювання активної творчої праці студентів у процесі навчання й оволодіння спеціальністю, пошуку обдарованих студентів і створення умов для їх творчого зростання, розвитку науково-дослідної роботи студентів.

Оскільки на конкурс подаються закінчені науково-дослідні роботи студентів, що являють собою самостійно проведені дослідження з актуальних проблем природничих, технічних, гуманітарних наук, в яких пропонуються нові, оригінальні ідеї та нестандартні рішення, є винахідницькими за своїм характером, мають прикладне і практичне значення, впроваджені у виробництво, застосовані у навчальному процесі, то саме участь у конкурсі певним чином завершує наукову кар'єру студента у вищому навчальному закладі. Перемога у конкурсі є свідченням суспільного визнання значущості проведеного дослідження.

Студенти, які беруть участь у науково-дослідній роботі забезпечуються обладнанням, приладами і інструментами навчальних і наукових лабораторій, кафедр і наукових підрозділів університету.

Час, витрачений на керівництво НДРС, враховується в індивідуальних планах науково-педагогічного складу кафедр, як час що планується на наукову роботу.

Студентів-переможців Всеукраїнських, міських, вузівських конкурсів, олімпіад, конференцій та їх наукових керівників, активних учасників і організаторів НДРС відзначають дипломами Міністерства освіти і науки України, грамотами Міністерства освіти і науки України, грамотами та дипломами університету, грошовими преміями університету, грошовими винагородами від підприємств, благодійних фондів, спонсорів, тощо.

Студенти, які поєднують науково-дослідну роботу з успішним навчанням в університеті, можуть бути представлені на іменні стипендії.

Студенти, які проявили здібності до науково-дослідної роботи і досягли успіхів (відзначені на конкурсах, олімпіадах, тощо) мають переваги при вступі до магістратури та аспірантури НУХТ.